Den Europæiske Unions
Tidende

DA
L-udgaven

2025/2198

31.10.2025

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESAFGØRELSE (EU) 2025/2198

af 30. oktober 2025

om gennemførelse af højhastighedsjernbaneforbindelsen mellem Lissabon og Madrid i den europæiske transportkorridor Atlanterhavet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1679

(meddelt under nummer C(2025) 7130)

(Kun den spanske og den portugisiske udgave er autentiske)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1679 af 13. juni 2024 om Unionens retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet, ændring af forordning (EU) 2021/1153 og (EU) nr. 913/2010 og ophævelse af forordning (EU) nr. 1315/2013 ([1]), særlig artikel 55, stk. 1, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Dekarbonisering af transport ved navnlig at skabe betingelser for en ambitiøs omstilling af passager-fjerntrafik til andre energieffektive transportformer er en af Unionens vigtigste politiske målsætninger. I sin strategi for intelligent og bæredygtig mobilitet ([2]) fastsætter Kommissionen specifikt målet om at fordoble trafikken med højhastighedstog senest i 2030.

(2) Hovednettet i højhastighedsjernbaneforbindelse mellem Lissabon og Madrid skal i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, og bilag I til forordning (EU) 2024/1679 være færdigt inden udgangen af 2030.

(3) Efter færdiggørelsen af højhastighedsforbindelsen mellem Lissabon og Madrid bør jernbaneoperatørerne have mulighed for at tilbyde direkte forbindelser mellem de to hovedstæder på ca. tre timer. Med ambitionen om fuldt ud at integrere højhastighedsjernbaneforbindelsen mellem Lissabon og Madrid i det bredere højhastighedsnet i Spanien og Frankrig er vedtagelsen af den europæiske nominelle standardsporvidde på 1 435 mm et vigtigt skridt frem. Dette vil styrke konkurrenceevnen inden for passagertrafik over lange afstande. Ved at forbinde Portugal og Spanien og videre med Frankrig har højhastighedsforbindelsen mellem Lissabon og Madrid en klar grænseoverskridende dimension og en EU-dimension.

(4) Projektet vedrørende højhastighedstogforbindelser mellem Lissabon og Madrid er en del af den europæiske transportkorridor Atlanterhavet. I den femte arbejdsplan for Atlanterhavskorridoren (juli 2022) understreges betydningen af at fremskynde færdiggørelsen af denne højhastighedstogforbindelse på tværs af grænserne for at skabe et levedygtigt alternativ til de ca. fyrre daglige flyvninger i begge retninger mellem Lissabon og Madrid.

(5) Højhastighedsjernbaneforbindelsen mellem Lissabon og Madrid er et komplekst grænseoverskridende projekt, som involverer Portugal og Spanien, og som kræver etablering af nye infrastrukturstrækninger. Alle infrastrukturkomponenter til forbindelsen er afgørende for at sikre en passende rejsetid for direkte højhastighedstjenester på ca. tre timer. Der er bl.a. tale om den tredje bro over floden Tagus i Lissabon såvel som højhastighedsstrækningerne Lissabon-Évora, Évora-Caia, Caia-Badajoz, Badajoz-Talayuela og Talayuela-Madrid.

(6) God koordinering mellem Spanien og Portugal er derfor afgørende. For at støtte samordnet og rettidig gennemførelse af projektet er det nødvendigt at vedtage bestemmelser, som indeholder en beskrivelse af de nødvendige foranstaltninger og en tidsplan for deres gennemførelse.

(7) Det er også vigtigt klart at identificere de foranstaltninger, der er nødvendige for at færdiggøre højhastighedsforbindelsen mellem Lissabon og Madrid og tidsplanen for dens gennemførelse, at planlægge og fuldt ud optimere tilgængeligheden af EU-finansiering, national og regional finansiering og privat finansiering. Unionens samfinansiering har en potentielt stor løftestangseffekt på national og regional beslutningstagning med hensyn til gennemførelse af foranstaltningerne.

([1]) EUT L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj.
([2]) Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Strategi for bæredygtig og intelligent mobilitet — en europæisk transportsektor, der er klar til fremtiden (COM(2020) 789 final).

(8) Portugal og Spanien har allerede gennemført betydelige foranstaltninger, herunder undersøgelser og infrastrukturarbejder, der bidrager til etableringen af højhastighedsjernbaneforbindelsen mellem Lissabon og Madrid. De fleste af dem er blevet medfinansieret af Unionen under forskellige programmer (Samhørighedsfonden, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Connecting Europe-faciliteten, genopretnings- og resiliensfaciliteten). Aktiviteterne er blevet og bliver stadig gennemført inden for rammerne af flere tilskudsaftaler under Connecting Europe-faciliteten (2014-ES-TM-0518-W, 2014-PT-TM-0627-M, 2015-ES-TM-0181-S, 2015-ES-TM-0173-S, 2016-PT-TMC-0059-M, 2016-ES-TM-0271-S, 2019-ES-TM-0252-S, 2020-PT-TMC-0047-S, 101079551-21-PT-TT-TG).

(9) I henhold til artikel 6, stk. 1, i forordning (EU) 2024/1679 skal medlemsstaterne, med forbehold af artikel 8, stk. 5, træffe passende foranstaltninger til udvikling af hovednettet senest den 31. december 2030. Desuden er det i artikel 8, stk. 5, fastsat, at gennemførelsen af projekter af fælles interesse afhænger af projekternes modenhed, overholdelse af Unionens og nationale retlige procedurer og de finansielle midler og de tilgængelige finansielle midler uden at foregribe en medlemsstats eller Unionens tilsagn om finansiering.

(10) Spanien og Portugal gjorde alt for at tilpasse sig fristen for hovednettet i 2030, hvilket underbygges af de betydelige fremskridt, der er gjort på strækningerne Évora-Merida og Merida-Plasencia. Spanien er også fast besluttet på at gøre sit yderste for at færdiggøre den nye højhastighedsstrækning mellem Talayuela og Madrid senest i 2030. På grund af de tekniske og finansielle vanskeligheder, som Portugal står over for, vil højhastighedsjernbaneforbindelsen mellem Lissabon og Madrid imidlertid ikke blive færdiggjort inden udgangen af 2030. Den forventes færdiggjort inden udgangen af 2034.

(11) I betragtning af den planlagte ibrugtagning af den nye højhastighedsstrækning Évora-Elvas senest medio 2026 og målet om at færdiggøre hele højhastighedsforbindelsen inden udgangen af 2034 er det nødvendigt at sikre en mellemliggende fase for at forbinde Lissabon med Madrid med en passende rejsetid for direkte tjenester med højhastighedstog på ca. fem timer senest i 2030.

(12) Da resultaterne af de undersøgelser, der ligger til grund for opførelsen af de strækninger, der er nødvendige for at opnå en rejsetid på tre timer inden udgangen af 2034, først vil foreligge ved udgangen af 2027, skal tidsplanen og de tilhørende milepæle for etableringen af disse strækninger, herunder indførelsen af European Rail Traffic Management System (ERTMS) og godkendelsen heraf for hver af dem, aftales på et senere tidspunkt.

(13) Projektets grænseoverskridende dimension har krævet etablering af særlige forvaltningsstrukturer. Den europæiske økonomiske interessegruppe »Alta Velocidad(e) España Portugal« (AVEP EEIG) blev oprettet den 26. januar 2001. Dens selskabsformål omfatter udførelse af enhver opgave inden for rammerne af de spanske og portugisiske jernbaneforbindelser, som den spanske eller portugisiske regering eller deres respektive infrastrukturforvaltningsvirksomheder Administrador de Infraestructuras Ferroviarias (ADIF) og Infraestruturas de Portugal, S.A. (IP) har overdraget til den.

(14) For at overvåge fremskridtene med gennemførelsen bør de berørte medlemsstater hver især forelægge Kommissionen regelmæssige rapporter om sagen vedrørende sektionerne på deres respektive områder, herunder om de finansielle forpligtelser, der er indgået i de nationale budgetplaner, og underrette Kommissionen om eventuelle væsentlige forsinkelser.

(15) Kommissionens gennemførelsesafgørelse C(2018) 2356 af 24.4.2018 om den grænseoverskridende jernbaneforbindelse mellem Évora og Mérida langs den europæiske transportkorridor Atlanterhavet vedrører en del af den strækning, der er omfattet af nærværende afgørelse. Det er derfor nødvendigt at ophæve den. De foranstaltninger, der endnu ikke var afsluttet i forbindelse med denne tidligere afgørelse, er indarbejdet i nærværende afgørelse.

(16) Den tidsplan for gennemførelsen, der fastsættes ved denne afgørelse, bør ikke berøre opfyldelsen af kravene i folkeretten og EU-retten, herunder bestemmelser, der har til formål at beskytte miljøet og menneskers sundhed. Tidsplanen bør gøre det muligt for alle parter at planlægge og fuldt ud optimere tilgængeligheden af finansieringen uden at foregribe en medlemsstats eller Unionens finansielle forpligtelse. Den bør under ingen omstændigheder gå på kompromis med Unionens høje standarder for miljøbeskyttelse og offentlighedens deltagelse.

(17) Foranstaltningerne i denne afgørelse er godkendt af Portugal og Spanien.

(18) Foranstaltningerne i denne afgørelse er i overensstemmelse med udtalelsen fra det udvalg, der er omhandlet i artikel 61 i forordning (EU) 2024/1679 —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Genstand

I denne afgørelse fastsættes prioriteterne, foranstaltningerne og tidsplanen for gennemførelsen af projektet vedrørende højhastighedstogforbindelser mellem Lissabon og Madrid såvel samt tilhørende forvaltningsbestemmelser.

Artikel 2

Foranstaltninger og tidsplan

1, Portugal og Spanien sikrer gennemførelsen af følgende foranstaltninger med henblik på senest ved udgangen af 2030 at muliggøre direkte forbindelser til højhastighedstog mellem Lissabon og Madrid med en rejsetid på ca. fem timer fordelt på ca. tre timer fra Madrid til grænsen og to timer fra grænsen til Lissabon:

a) anlægsarbejdet på det andet spor på den konventionelle strækning fra Poceirão til Bombel påbegyndes i første halvdel af 2026, og strækningen tages i brug inden udgangen af 2029

b) anlægsarbejdet med den nye højhastighedslinje mellem Évora og Caia afsluttes inden udgangen af 2025, og strækningen tages i brug medio 2026

c) højhastighedsstrækningen fra Plasencia til Talayuela tages i brug inden udgangen af 2028

d) European Rail Traffic Management System (ERTMS) etableres mellem Évora og Elvas inden udgangen af 2027

e) ERTMS skal være udrullet mellem Badajoz og Plasencia senest medio 2026 og mellem Plasencia og Talayuela inden udgangen af 2028

f) ERTMS skal i fællesskab udrulles på den eksisterende infrastruktur mellem Elvas og Badajoz inden udgangen af 2028

g) den gradvise anlæggelse og ibrugtagning af højhastighedsstrækningen mellem Talayuela og Madrid, der er integreret med den gradvise elektrificering af den konventionelle strækning mellem Talayuela og Humanes som en nødvendig understøttende foranstaltning, skal sikre, at rejsetiden fra Madrid til grænsen, uden mellemliggende stop, kan være under tre timer inden udgangen af 2030.

2. Portugal og Spanien sikrer rettidig gennemførelse af følgende foranstaltninger med henblik på senest ved udgangen af 2034 at muliggøre direkte højhastighedstjenester mellem Lissabon og Madrid med en rejsetid på ca. fem timer fordelt på ca. tre timer fra Madrid til grænsen og to timer fra grænsen til Lissabon:

a) Undersøgelserne af den nye højhastighedsstrækning Lissabon-Évora, herunder etableringen af en ny overgang over floden Tagus, der blev iværksat i andet halvår af 2024, skal være afsluttet inden udgangen af 2027.

b) På grundlag af resultaterne af de undersøgelser, der er omhandlet i litra a), skal etableringen af følgende strækninger og ibrugtagningen og godkendelsen af ERTMS på hver af dem påbegyndes på en dato, der sikrer, at de vil blive færdiggjort og taget i brug senest i 2034:

   i) den nye højhastighedsstrækning mellem Lissabon og Évora, herunder den tredje bro over floden Tagus i Lissabon

   ii) dobbeltsporet på højhastighedsstrækningen Évora-Caia afhængigt af bekræftelsen af begrundelsen.

c) Undersøgelserne af højhastighedsstrækningen mellem Caia og Badajoz skal bestilles af AVEP EEIG. De iværksættes i andet halvår af 2025 og afsluttes inden udgangen af 2027.

d) På grundlag af resultaterne af de i litra c) omhandlede undersøgelser træffer Spanien og Portugal inden udgangen af 2027 afgørelse om:

i) muligheden for at bygge højhastighedsstrækningen mellem Caia og Badajoz og, hvis det er relevant, planen for dens anlæggelse med ibrugtagning senest i 2034

ii) og muligheden for at bygge en international jernbanestation.

3. Med det overordnede mål at integrere højhastighedsjernbaneforbindelsen mellem Lissabon og Madrid i det bredere højhastighedsnet i Spanien og Frankrig, som anvender den europæiske nominelle standardsporvidde på 1 435 mm, træffer Portugal og Spanien følgende foranstaltninger:

a) de udarbejder hver især en koordineret plan for etablering af den europæiske nominelle standardsporvidde på 1 435 mm på højhastighedslinjen mellem Lissabon og Madrid inden udgangen af 2027 i overensstemmelse med artikel 17 i forordning (EU) 2024/1679

b) de koordinerer og fuldfører migrationen af sporvidden mellem Lissabon og Madrid i overensstemmelse med den plan, der er omhandlet i litra a), og i overensstemmelse med forordning (EU) 2024/1679.

4. Alle foranstaltningerne i stk. 1, 2 og 3 skal afspejles i Spaniens og Portugals nationale investeringsplaner.

Artikel 3

Forvaltning

1. Afslutningen af de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 2, drøftes mindst én gang om året mellem repræsentanterne for Portugal og Spanien i en særlig arbejdsgruppe nedsat i overensstemmelse med artikel 53, stk. 4, i forordning (EU) 2024/1679 efter indbydelse fra den europæiske koordinator for den europæiske transportkorridor Atlanterhavet.

2. Gennem den arbejdsgruppe, der er omhandlet i stk. 1, deler Portugal og Spanien deres planer vedrørende anlægsfasen og ibrugtagningen af de forskellige strækningsafsnit, der er omhandlet i artikel 2, herunder udbygningen af ERTMS, og analyserer i fællesskab deres indvirkning på driften af jernbanetransporttjenester på den pågældende infrastruktur.

3. Den europæiske koordinator for den europæiske transportkorridor Atlanterhavet kan indkalde til møder med de øverste regeringsrepræsentanter for begge parter i tilfælde af risici, der potentielt kan hindre en rettidig gennemførelse af en af de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 2, stk. 1), 2) og 3).

Artikel 4

Rapportering

Mindst en gang om året og inden de møder, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, fremlægger Portugal og Spanien hver især en rapport om deres respektive tiltag for Kommissionen og den europæiske koordinator for den europæiske transportkorridor Atlanterhavet.

I disse rapporter redegøres der for fremskridtene med gennemførelsen af de i artikel 2 omhandlede foranstaltninger, herunder om de finansielle forpligtelser, der er indgået i de nationale budgetplaner, ligesom de omhandler de eventuelle betydelige forsinkelser, der er konstateret, med angivelse af årsagerne og de korrigerende foranstaltninger, der er truffet. Til dette formål kan medlemsstaterne, hvis det er relevant, anvende indholdet af de periodiske statusrapporter, som indgives i henhold til Connecting Europe-facilitetens tilskudsaftaler.

Artikel 5

Ophævelse

Gennemførelsesafgørelse C(2018) 2356 ophæves.

Artikel 6

Adressater

Denne afgørelse er rettet til Den Portugisiske Republik og Kongeriget Spanien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 30. oktober 2025.

På Kommissionens vegne
Apostolos TZITZIKOSTAS
Medlem af Kommissionen